

SPECULEREN OVER EEN OORLOG DIE NIET GEVOERD MAG WORDEN? (maart 2024)

Velen van ons volgen vrij intensief de oorlogen in Oekraïne en Gaza. In onze kerken wordt dagelijks gebeden dat het geweld mag stoppen. Maar de hemel heeft ons gebed helaas nog niet verhoord. Inmiddels zijn duizenden mensen gedood en gewond. De massale bombardementen hebben miljarden euro's aan schade aangericht en in de harten van mensen is er veel haat gezaaid. Een haat die jarenlang ontwrichtend zal doorwerken. Alles bijeen een beeld dat ons verdrietig maakt en een machteloos gevoel geeft.

Uitbreiding oorlog?

De laatste tijd komen steeds meer hoge militairen in uniform in onze media aan het woord. Rusland zou als agressieve dictatuur op termijn, er wordt gesproken over vijf jaar, ook andere Europese landen onder de voet willen lopen. Met andere woorden: zij voorzien een uitbreiding van het oorlogsgeweld over Europa en dus steeds dichterbij de grens van ons goede vaderland. Dit soort uitspraken maakt burgers onzeker en bezorgd. En terecht, zou ik denken. Die bezorgdheid heeft niets te maken met naïviteit en decadentie. Politici spreken over een verhoging van de uitgaven voor het leger. Nog meer miljarden worden in de wapenindustrie geïnvesteerd. Worden de geesten rijp gemaakt voor een oorlog? Maar beseffen wij wel voldoende de implicaties van een dergelijke oorlog? Nederland leeft al bijna tachtig jaar in vrede. Wij leven in een welvarende en uitermate complexe samenleving. Tegen die achtergrond zou een gewapende strijd op ons eigen grondgebied rampzalig zijn. Kunnen wij ons indenken dat onze steden worden gebombardeerd en er aan alles gebrek ontstaat? Ik vrees dat dan de beschaving snel onder druk zal komen te staan. In mijn meest sombere momenten zie ik dan een struggle for life waarbij de sterksten zullen overwinnen. Met andere woorden: een samenleving waarin het Evangelie volstrekt wordt verduisterd en ieder zal opkomen voor zijn eigen belang alleen.

Bijbelse vrede

In de Heilige Schrift lezen wij dat in het oude Israël vrede geen vanzelfsprekende zaak is. Vrede heeft in de Schrift overigens een veel ruimere betekenis dan het ontbreken van wapengekletter. Bij het Hebreeuwse sjaloom, dat wij meestal vertalen met vrede, gaat het om heelheid en gaafheid. Het impliceert welzijn in de meest omvattende zin van het woord. Het gaat om heelheid van iedere mens, van de gemeenschap en de totale schepping. De Bijbel maakt duidelijk dat wij deze vrede niet van mensen mogen verwachten maar door God geschonken wordt. Mensen vernederen elkaar en maken elkaar het leven vaak onmogelijk. In Bijbelse tijden was er ook veel geweld en strijd. Vooral door menselijke schuld wordt vrede op aarde een wijkende werkelijkheid. De profeet Jesaja spreekt van de komst van een Vrededorst die de mensen zal vernieuwen en op het spoor van de vrede zal zetten. Voor christenen heeft die koning van de vrede in Christus een gezicht gekregen. Zijn leven wordt getekend door heelheid en gaafheid. Christus wil tot de dag van vandaag onze vrede zijn.

En onze rol?

Door de kracht van zijn Geest kunnen onze hardheid en onvrede worden doorbroken. Het bijbelse sjaloom vormt het wekend perspectief, de stip aan de horizon. Gods belofte maakt ons niet passief maar actief. De Heer wil ons immers inschakelen in zijn vredesplan met deze wereld. Een consequente concentratie op Christus zal de vrede werkelijk dienen. Bidden wij om

wijsheid voor onze politici en militairen. Juist nu vraagt hun spreken om verantwoordelijkheid en voorzichtigheid. Mij lijkt het speculeren over een oorlog die niet gevoerd mag worden onverstandig. De hemel verhoede dat Europa wordt getroffen door een vreselijke en vernietigende oorlog. Nu moeten onze overheden inzetten op de-escalatie in plaats van escalatie van de internationale verhoudingen.

+ *Mgr. dr. Gerard de Korte*
Bisschop van 's-Hertogenbosch